

Izplatīšana: Vispārēja
2018.gada 25.septembris

Oriģināls: angļu valoda

Rasu diskriminācijas izskaušanas komiteja

Noslēguma secinājumi par apvienoto sesto līdz divpadsmito Latvijas kārtējo ziņojumu*

1. Komiteja savā 2650. un 2651.sanāksmē (CERD/C/SR.2650 un 2651) 2018.gada 8. un 9.augustā izskatīja apvienoto sesto līdz divpadsmito Latvijas kārtējo ziņojumu (CERD/C/LVA/6-12), kas iesniegts vienā dokumentā. Komiteja savā 2669.sēdē (CERD/C/SR.2669) 2018.gada 23.augustā pieņēma šos noslēguma secinājumus.

A. Ievads

2. Komiteja atzinīgi vērtē dalībvalsts sestā līdz divpadsmitā kārtējā ziņojuma iesniegšanu un dialoga atsākšanu. Komiteja ņem vērā ierobežotos resursus finanšu krīzes dēļ, taču izsaka nožēlu par kārtējā ziņojuma iesniegšanu ar desmit gadu nokavējumu, kā rezultātā aizritējis ilgs laiks, kopš Komiteja izskatīja pēdējo dalībvalsts kārtējo ziņojumu 2003.gadā.

3. Komiteja atzinīgi vērtē atklāto un konstruktīvo dialogu ar dalībvalsts augstā līmeņa delegāciju. Komiteja vēlas pateikties delegācijai par ziņojuma izskatīšanas laikā sniegto informāciju, kā arī par papildu rakstisko informāciju, kas iesniegta pēc dialoga.

B. Pozitīvie aspekti

4. Komiteja atzinīgi vērtē to, ka dalībvalsts kopš pēdējā ziņojuma ratificējusi vai pievienojusies turpinājumā norādītajiem starptautiskajiem cilvēktiesību aktiem:

(a) Bērnu tiesību konvencijas papildu protokolam par bērnu iesaistīšanu bruņotos konfliktos (2005.gadā);

(b) Bērnu tiesību konvencijas papildu protokolam par tirdzniecību ar bērniem, bērna prostitūciju un bērna pornogrāfiju (2006.gadā);

(c) Konvencijai par personu ar invaliditāti tiesībām (2010.gadā);

(d) Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām Otrajam fakultatīvajam protokolam, kas vērsts uz nāvessoda atcelšanu (2013.gadā).

5. Komiteja atzinīgi novērtē arī turpinājumā norādītos dalībvalsts veiktos likumdošanas un politikas pasākumus:

(a) 2004. un 2006.gada grozījumus Darba likuma 29.pantā, lai precizētu jēdzienu “rasu diskriminācija”;

(b) 2014.gada grozījumus Krimināllikuma 74.pantā, lai noteiktu kriminālatbildību “par genocīda, nozieguma pret cilvēci, nozieguma pret mieru vai kara nozieguma publisku slavināšanu”;

(c) 2013.gada grozījumus Pilsonības likumā, lai vienkāršotu pilsonības iegūšanas un naturalizācijas procedūras, it īpaši bērniem, kas jaunāki par 15 gadiem;

(d) kampaņu organizēšanu par naturalizāciju un mērķtiecīgu “nepilsoņu” konsultēšanu;

(e) Patvēruma likuma pieņemšanu 2015.gadā, nosakot augstākus standartus patvēruma procedūrai, aizturēšanas izmantošanai un integrācijas pasākumiem un ieviešot pārvietošanas procedūru.

C. Bažas un rekomendācijas

Statistika

6. Komiteja joprojām ir nobažījiesies par statistikas datu trūkumu par personu, kas pieder dažādām etniskajām grupām, ekonomisko un sociālo tiesību īstenošanu. Komiteja arī ir nobažījiesies par to, ka trūkst statistikas datu par etnisko minoritāšu pārstāvniecību politiskajā dzīvē, un pieejams ierobežots daudzums publisku datu par ieslodzīto etnisko sastāvu (2.pants).

7. **Vēršot uzmanību uz pārskatītajām vadlīnijām par ziņošanu saskaņā ar Konvenciju (CERD/C/2007/1, 10.-12.rindkopa) un atgādinot savu Vispārējo rekomendāciju Nr.24 (1999.gads), Komiteja rekomendē dalībvalstij apkopot un publicēt uzticamus statistikas datus par dažādu etnisko grupu sociālajiem un ekonomiskajiem apstākļiem, atsevišķi izdalot šos datus atbilstoši attiecināmiem indikatoriem, tostarp arī dzimumam, un vietām, kurās apmetusies kāda minoritātes grupa ievērojamā koncentrācijā, lai šādi sniegtu pietiekamu empīrisku pamatojumu politikas izstrādei Konvencijā paredzēto tiesību vienlīdzīgai īstenošanai. Komiteja arī rekomendē dalībvalstij apkopot un publicēt datus par ieslodzīto etnisko sastāvu un minoritāšu grupu pārstāvniecību politiskajā dzīvē. Komiteja aicina dalībvalsti sniegt šo informāciju savā nākamajā kārtējā ziņojumā.**

Nacionālā cilvēktiesību institūcija

8. Atzinīgi vērtējot 2016.gadā piešķirto papildu finansējumu un pakāpenisko resursu pieaugumu kopš 2011.gada, Komiteja tomēr ir nobažījiesies par to, ka Tiesībsargam joprojām trūkst pienācīgu finanšu resursu pilnvērtīgai pilnvaru izpildei. Komiteja atzinīgi novērtē rakstisko informāciju, kuru Tiesībsargs sniedza dialoga laikā. Taču Komiteja izsaka nožēlu par norādīto

samazinājumu Tiesībsarga darbā ar rasu diskriminācijas jautājumiem un atsevišķi izdalītu datu trūkumu par Tiesībsarga izskatītajām diskriminācijas sūdzībām un to rezultātu.

9. Komiteja rekomendē dalībvalstij nodrošināt Tiesībsargam pienācīgus finanšu resursus un cilvēkresursus, lai Tiesībsargs varētu pilnībā izmantot piešķirtās pilnvaras saskaņā ar principiem par nacionālās cilvēktiesību veicināšanas un aizsardzības institūcijas statusu (Parīzes principi). Komiteja rekomendē Tiesībsargam pastiprināt darbu ar rasu diskriminācijas aizliegumu, palīdzēt Konvencijas pārkāpumos cietušajiem, ļaujot panākt taisnīgumu, un sniegt informāciju, tostarp datus par Tiesībsarga izskatītajām diskriminācijas sūdzībām un to rezultātu.

Rasu diskriminācijas definīcija

10. Atzīstot, ka Satversmes 91.pantā iekļauts vispārējs diskriminācijas aizliegums, kura mērķis ir aizliegt visa veida diskrimināciju, Komiteja pauž bažas par to, ka dalībvalsts Satversmē un tiesību aktos trūkst konkrētas definīcijas, kas aizliedz rasu diskrimināciju atbilstoši Konvencijas 1.pantam (1.pants).

11. Komiteja rekomendē dalībvalstij iekļaut savos tiesību aktos rasu diskriminācijas definīciju saskaņā ar Konvencijas 1.pantu.

Pretdiskriminācijas juridiskais ietvars un tā īstenošana

12. Atzīmējot atsevišķus grozījumus Darba likumā, Administratīvo pārkāpumu kodeksā un Krimināllikumā, kas aizliedz rasu diskrimināciju, Komiteja tomēr ir nobažījies par visaptveroša pretdiskriminācijas likuma trūkumu, kas var kavēt pilnīgu Konvencijā noteikto tiesību īstenošanu. Komiteja tāpat ir nobažījies par esošo normu, kas aizliedz rasu diskrimināciju, ierobežoto izmantošanu un zemajiem rādītājiem saistībā ar personu notiesāšanu par šo normu pārkāpumiem.

13. Komiteja rekomendē dalībvalstij pieņemt visaptverošu pretdiskriminācijas likumu, iekļaujot tiešas un netiešas diskriminācijas definīciju, kā tas noteikts Konvencijas 1.panta pirmajā daļā, lai nodrošinātu pilnu Konvencijā noteikto tiesību īstenošanu un lai rasu diskriminācijā cietušie varētu efektīvi panākt taisnīgumu un piekļūt piemērotiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. Komiteja atgādina, ka mazais sūdzību un lietu par rasu diskrimināciju skaits var norādīt uz piemērota tiesiskā regulējuma trūkumu, sliktu informētību par pieejamiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, varasiestāžu nevēlēšanos sodīt personas, kas vainojamas diskriminācijā, uzticības trūkumu kriminālās justīcijas sistēmai vai bailēm par attriebību pret cietušajiem. Komiteja rekomendē dalībvalstij veikt pasākumus, lai panāktu esošo tiesību normu, kas aizliedz rasu diskrimināciju, efektīvu īstenošanu un veicinātu visu cietušo iespējas panākt taisnīgumu, kā arī nodrošināt, ka rasu diskriminācijas lietas tiek reģistrētas un izmeklētas, bet vainīgie – tiesāti un sodīti. Komiteja aicina dalībvalsti sniegt Komitejai nākamajā kārtējā ziņojumā datus par Konvencijas piemērošanu ar tiesu un administratīvajiem lēmumiem.

Naida noziegumi un naida runa

14. Komiteja ir nobažījusies, ka neoficiāli dati liecina par lielāku skaitu naida noziegumu un naida runas, nekā tiek oficiāli ziņots, kā arī par to, ka naida noziegumos cietušie nevēlas ziņot par noziegumu varas iestādēm. Komiteja ir nobažījusies, ka politiķi izmanto naida runu saistībā ar gaidāmajām vēlēšanām. Komiteja ir nobažījusies arī par naida runu internetā un izsaka nožēlu par to, ka trūkst detalizētas atjauninātas informācijas par Krimināllikuma grozījumu (2014.gads) ieviešanu un ietekmi uz sodīšanu par naida runu internetā (4.pants).

15. Atgādinot vispārējo rekomendāciju Nr. 35 (2013. gads) par cīņu ar rasistisku naida runu, Komiteja rekomendē dalībvalstij:

(a) pārskatīt esošo tiesību aktu piemērotību, lai pievērstu uzmanību un sodītu rasistisku naida runu un kūdišanu uz rasu naidu, kā arī nodrošināt, ka tiesiskais ietvars atbilst Konvencijas 4. pantam;

(b) pievērst prioritāru uzmanību ticamu un visaptverošu statistikas datu vākšanai, atsevišķi izdalot cietušo etnisko piederību, par gadījumiem, kad ziņots par rasistisku naida runu, naida noziegumiem un kūdišanu uz rasu naidu, kā arī par šo gadījumu izmeklēšanu, iztiesāšanu, sodu un sankciju piespriešanu, un sniegt šos datus nākamajā kārtējā ziņojumā;

(c) izstrādāt apmācību programmas par pareizām metodēm, lai identificētu, reģistrētu, izmeklētu un iztiesātu rasistiskus incidentus, naida noziegumus un naida runas gadījumus;

(d) nodrošināt, ka visi ziņotie rasistiskie naida noziegumi, rasistiskā naida runa un kūdišana uz rasu vardarbību tiek efektīvi izmeklēta un, ciktāl piemēroti, tiesāt un sodīt par naida runu, tostarp par politiķu nodarījumiem politisko kampaņu laikā;

(e) rīkoties, lai novērstu naida runu internetā. Sniegt nākamajā kārtējā ziņojumā atjauninātu detalizētu informāciju par Krimināllikuma grozījumu (2014.gads) īstenošanu un ietekmi uz sodīšanu par naida runu internetā.

Valodas politika

16. Komiteja ņem vērā dalībvalsts paziņojumu par vēsturiskajiem apstākļiem, kas licis konstitucionāli aizsargāt latviešu valodu, taču Komiteja ir nobažījusies par ziņojumiem, ka esošā valodas politika diskriminē etniskās minoritātes izglītības un politikas nozarē, publiskajā un politiskajā dzīvē, kā arī piekļuvē pakalpojumiem. Komiteja jo īpaši ir nobažījusies par to, ka:

(a) Grozījumi Izglītības likumā ierobežo izglītības iegūšanu minoritāšu valodās publiskajās un privātajās vidusskolās, kā arī ierobežo minoritāšu valodu lietojumu pēdējās trīs pamatizglītības klasēs, kas radīs nevajadzīgus ierobežojumus piekļuvei izglītībai minoritāšu valodās.

(b) Valsts valodas likuma (1999.gada) 6.pants, kas pieprasa darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem zināt latviešu valodu, var novest pie tiesas vai netiesas minoritāšu diskriminācijas piekļuvē nodarbinātībai valsts vai privātajās institūcijās.

(c) Saskaņā ar ziņojumiem prasība par latviešu valodas zināšanām ir ietekmējusi minoritāšu iespēju piedalīties publiskajā un politiskajā dzīvē, kā arī piekļūt pamata pakalpojumiem.

17. Komiteja iesaka dalībvalstij veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka tās valodas politika un tiesību akti nerada tiešu vai netiešu diskrimināciju un neierobežo minoritāšu tiesības piekļūt izglītībai, nodarbinātībai un pamata pakalpojumiem, un:

(a) Nodrošināt, ka netiek noteikti nepamatoti ierobežojumi piekļuvei izglītībai minoritāšu valodās. Vēlreiz apsvērt grozījumus Izglītības likumā, kas nosaka tālākus ierobežojumus stundu skaitam minoritāšu valodās publiskajās un privātajās skolās.

(b) Atkārtoti savu iepriekšējo rekomendāciju dalībvalstij nodrošināt, ka Valsts valodas likums nerada nevajadzīgus ierobežojumus, kas var radīt vai turpināt etnisko diskrimināciju, un panākt, ka valodas politika neapgrūtinā etnisko minoritāšu iespējas piekļūt darbam publiskajā un privātajā sektorā;

(c) Veikt konkrētas darbības, lai nodrošinātu, ka personas, kas pieder etniskajām grupām, ir pārstāvētas publiskajā un politiskajā dzīvē visos līmeņos un netiek izslēgtas, pamatojoties uz valodu;

(d) Nodrošināt, ka etniskajām minoritātēm ir pieeja pakalpojumiem.

Pieeja tiesai

18. Komiteja izsaka bažas par ziņojumiem, ka ieslodzījuma vietās atrodas liels skaits etnisko minoritāšu, tostarp etniskie krievi un romi. Komiteja ir nobažījusies arī par to, ka saskaņā ar ziņojumiem etniskajām minoritātēm dalībvalstī ir grūtāk piekļūt tiesu sistēmai. Komiteja ņem vērā dalībvalsts sniegto informāciju, taču izsaka bažas par to, ka grozījumi Civilprocesa likumā pieprasa, ar zināmiem izņēmumiem, tiesvedības pusei segt izdevumus par tulka pakalpojumiem tiesas sēdē, taču tas var ierobežot Latvijas etnisko minoritāšu pieeju tiesu sistēmai finansiālu grūtību gadījumā (5.pants).

19. Atgādinot savu vispārējo rekomendāciju Nr.31 (2005.gads) par rasu diskriminācijas novēršanu kriminālās justīcijas sistēmā, Komiteja rekomendē dalībvalstij:

(a) Veikt rūpīgu izvērtējumu par to, kādēļ ieslodzījumā atrodas tik liels skaits etnisko minoritāšu, tostarp krieviski runājošās minoritātes un romi, lai pēc tam varētu risināt atbilstošos cēloņus;

(b) Regulāri apkopot un publicēt statistikas datus par ieslodzījuma vietu etnisko sastāvu;

(c) Veikt tūlītējas darbības, lai novērstu šķēršus etnisko minoritāšu pieejai tiesu sistēmai;

(d) Atkārtoti izvērtēt grozījumus Civilprocesa likumā, kas stājās spēkā 2016.gada 31.jūlijā, lai nodrošinātu Latvijas etniskajām minoritātēm vieglu piekļuvi civilās justīcijas sistēmai.

Nepilsoņi

20. Komiteja ņem vērā dalībvalsts pūles naturalizācijas veicināšanā, taču ir nobažījies par to, ka:

(a) 11% iedzīvotāju (233 000 cilvēku) dzīvo Latvijā bez pilsonības;

(b) Šī iedzīvotāju grupa tiek uzskatīta par atsevišķu nepilsoņu kategoriju, kura ir pakļauta bezvalstniecības riskam, kas var kavēt piekļuvi noteiktām tiesībām saskaņā ar starptautiskajām tiesībām;

(c) Lai gan saskaņā ar ziņojumiem 13% no šiem cilvēkiem ir sasniegušu balsošanas vecumu, viņiem nav tiesību balsot vai piedalīties politiskajā dzīvē;

(d) Šī grupa saskaras ar diskrimināciju piekļuvē publiskajiem pakalpojumiem;

(e) Šobrīd naturalizējas neliels skaits cilvēku;

(f) Centieni grozīt Pilsonības likumu 2017.gadā, lai ļautu nepilsoņu vecāku bērniem automātiski iegūt Latvijas pilsonību, nebija veiksmīgi, tādēļ Latvijā joprojām dzimst nepilsoņi bērni (5.pants).

21. Ņemot vērā vispārējo rekomendāciju Nr.30 (2004.gads) par nepilsoņu diskrimināciju, Komiteja rekomendē dalībvalstij:

(a) Turpināt veicināt pieeju naturalizācijai, lai samazinātu personu bez pilsonības skaitu;

(b) Atrast veidu un iespēju, kā pakāpeniski izbeigt atsevišķo juridisko kategoriju “nepilsoņi”;

(c) Apsvērt iespēju ļaut nepilsoņiem, kuri valstī dzīvo jau ilgu laiku, piedalīties pašvaldību vēlēšanās;

(d) Novērst šo personu diskrimināciju piekļuvē publiskajiem pakalpojumiem;

(e) Turpināt atbrīvoties no jebkādiem atlikušajiem naturalizācijas šķēršļiem un veicināt to personu naturalizāciju, kuras vēlas to darīt;

(f) Veikt aktīvas darbības, lai nodrošinātu, ka visiem bērniem pēc dzimšanas ir pieeja pilsonībai, tostarp veiksmīgi grozot Pilsonības likumu, lai automātiski piešķirtu pilsonību Latvijā dzimušiem bērniem, kuri citādi būtu bez pilsonības;

(g) Apsvērt iespēju ratificēt Eiropas Konvenciju par pilsonību un Eiropas Padomes Konvenciju par bezvalstniecības novēršanu attiecībā uz valsts pēctecību.

Romu situācija

22. Komiteja ņem vērā dalībvalsts veiktās pozitīvās darbības, taču ir nobažījies par joprojām pastāvošo romu kopienas pārstāvju, it īpaši sieviešu, stigmatizāciju un sociāli ekonomisko diskrimināciju, šīm personām joprojām saskaroties ar diskrimināciju izglītībā, nodarbinātībā un piekļuvē pakalpojumiem. Komiteja ir nobažījies arī par to, ka šobrīd nav pieņemts nacionāls

rīcības plāns par romu apstākļu uzlabošanu un saskaņā ar ziņojumiem Tiesībsarga birojā vairs nepastāv 2011.gadā izveidotā romu konsultanta amata vieta, kuras mērķis bija veicināt romu integrāciju.

23. Atgādinot savu vispārējo rekomendāciju Nr.27 (2000.gads) par romu diskrimināciju, Komiteja rekomendē dalībvalstij:

(a) Veikt efektīvus pasākumus, tostarp saskaņā ar Komitejas rekomendāciju Nr.32 (2009.gads) par īpašo pasākumu nozīmi un tvērumu Konvencijā, lai uzlabotu romu sociāli ekonomiskos apstākļus, tostarp izglītības un nodarbinātības jomā;

(b) Veikt pasākumus, lai novērstu sabiedrībā romu stigmatizāciju un stereotipus par romiem;

(c) Pieņemt un īstenot nacionālu rīcības plānu ar laika grafiku un skaidriem mērķiem, lai novērstu romu diskrimināciju. Iesaistīt rīcības plāna izstrādē, īstenošanā un izvērtēšanā romu kopienas un pārstāvjus, kā arī konsultēties ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām, it īpaši tām, kas strādā ar romu tiesību veicināšanas un ievērošanas jautājumiem;

(d) Atjaunot Tiesībsarga birojā romu konsultanta amata vietu, lai palīdzētu veicināt romu kopienas redzamību un konsultācijas par jautājumiem, kas skar šo kopienu.

Patvēruma meklētāji un bēgļi

24. Komiteja izsaka bažas par patvēruma meklētāju, it īpaši bērnu, aizturēšanu. Komiteja ir nobažījies par to, ka bēgļi saskaņā ar ziņojumiem ir pieredzējuši ksenofobiju.

25. Komiteja iesaka dalībvalstij pārtraukt aizturēt patvēruma meklētājus-bērņus un aizturēt pieaugušos patvēruma meklētājus tikai galējas nepieciešamības gadījumā pēc tam, kad apsvērtas visas citas alternatīvas, turklāt ierobežojot aizturēšanu uz pēc iespējas īsāku laika periodu. Komiteja iesaka dalībvalstij veikt pasākumus, lai novērstu ksenofobisku attieksmi pret bēgļiem ar izglītojošām kampaņām, lai šādi likvidētu stereotipus un iedrošinātu toleranci un iekļaušanu.

D. Citas rekomendācijas

Citu līgumu ratifikācija

26. Ņemot vērā visu cilvēktiesību nedalāmību, Komiteja mudina dalībvalsti apsvērt iespēju ratificēt starptautiskos cilvēktiesību līgumus, kurus tā vēl nav ratificējusi, it īpaši līgumus, kuros ietvertas normas, kas tieši attiecas uz kopienām, kuras var būt pakļautas rasu diskriminācijai, tostarp Starptautisko konvenciju par visu personu aizsardzību pret piespiedu pazušanu, Starptautisko konvenciju par visu migrējošo darba ņēmēju un viņu ģimenes locekļu tiesību aizsardzību un Konvencijas pret spīdzināšanu fakultatīvo protokolu.

Durbanas deklarācijas un rīcības plāna pārraudzība

27. Ņemot vērā vispārējo rekomendāciju Nr.33 (2009.gads) par Durbanas pārskata konferenci, Komiteja rekomendē, ka dalībvalsts, ieviešot Konvenciju nacionālajā tiesību sistēmā, īsteno Durbanas deklarāciju un rīcības programmu, kas pieņemtas Pasaules konferencē pret rasismu, rasu diskrimināciju, ksenofobiju un ar to saistīto neiecietību (2001.gads), ņemot vērā Durbanas pārskata konferences, kas notika 2009.gada aprīlī Ženēvā, noslēguma dokumentu. Komiteja lūdz, lai dalībvalsts savā nākamajā kārtējā ziņojumā sniedz konkrētu informāciju par rīcības plānu un citiem pasākumiem, lai nacionālā līmenī ieviestu Durbanas deklarāciju un rīcības programmu.

Starptautiskā afrikāņu izcelsmes personu desmitgade

28. Ņemot vērā Ģenerālās asamblejas rezolūciju 68/237, Komiteja aicina dalībvalsti iekļaut savā nākamajā kārtējā ziņojumā precīzu informāciju par konkrētiem pasākumiem, kas veikti Starptautiskās afrikāņu izcelsmes personu desmitgades ietvaros, ņemot vērā Komitejas vispārējo rekomendāciju Nr.34 (2011.gads) par afrikāņu izcelsmes personu rasu diskrimināciju.

Konsultēšanās ar pilsonisko sabiedrību

29. Komiteja rekomendē, ka dalībvalsts nākamā kārtējā ziņojuma sagatavošanā un šo noslēguma secinājumu pārraudzībā, turpina konsultēties un veicināt dialogu ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas nodarbojas ar cilvēktiesību aizsardzību, it īpaši apkaro rasu diskrimināciju.

Deklarācija saskaņā ar Konvencijas 14. pantu

30. Komiteja iedrošina dalībvalsti veikt izvēles deklarāciju, kas noteikta Konvencijas 14. pantā, atzīstot Komitejas kompetenci saņemt un izskatīt individuālās sūdzības.

Grozījumi Konvencijas 8. pantā

31. Komiteja rekomendē dalībvalstij ratificēt grozījumus Konvencijas 8.panta sestajā daļā, kas pieņemti 1992.gada 15.janvārī Konvencijas dalībvalstu četrpadsmitajā sanāksmē un kurus apstiprinājusi Ģenerālā asambleja savā rezolūcijā 47/111.

Šo noslēguma secinājumu pārraudzība

32. Saskaņā ar Konvencijas 9.panta pirmo daļu un Komitejas kārtības noteikumu 65.punktu Komiteja aicina dalībvalsti viena gada laikā pēc šo noslēguma secinājumu pieņemšanas sniegt informāciju par to, kā ieviestas rekomendācijas, kas norādītas iepriekš 21.punktā (a un b) un 23.punktā (d).

Īpaši svarīgi punkti

33. Komiteja vēlas vērst dalībvalsts uzmanību uz īpaši svarīgām rekomendācijām, kas norādītas iepriekš 9., 13., 15. un 17.punktā, un aicina dalībvalsti nākamajā kārtējā ziņojumā sniegt detalizētu informāciju par konkrētiem pasākumiem, kas veikti šo rekomendāciju ieviešanā.

Informācijas izplatīšana

34. Komiteja aicina dalībvalsti nodrošināt, ka tās ziņojumi ir gatavi brīvi publiski pieejami jau iesniegšanas brīdī un ka Komitejas noslēguma secinājumi par šiem ziņojumiem tiek līdzīgi publicēti valsts valodā un citās plaši izmantotās valodās pēc vajadzības.

Nākamā kārtējā ziņojuma sagatavošana

35. Komiteja rekomendē dalībvalstij iesniegt savu apvienoto trīspadsmito un četrpadsmito kārtējo ziņojumu vienā dokumentā līdz 2021.gada 14.maijam, ievērojot ziņošanas vadlīnijas, kuras Komiteja pieņēmusi savā septiņdesmit pirmajā sanāksmē (CERD/C/2007/1), un pievērsties visiem punktiem, kuri aplūkoti šajos noslēguma secinājumos. Saskaņā ar Ģenerālās asamblejas rezolūciju 68/268 Komiteja mudina dalībvalsti ievērot kārtējā ziņojumā 21 200 vārdu limitu.